

НЕОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

РІШЕННЯ СУДУ ЄС

У СПРАВІ C-5/08

ВІД 16 ЛИПНЯ 2009 РОКУ

(INFORAQ

INTERNATIONAL A/S)

РІШЕННЯ СУДУ (ЧЕТВЕРТА ПАЛАТА)

16 ЛИПНЯ 2009 РОКУ (*)

(Авторське право - Інформаційне суспільство - Директива 2001/29/ЄС - Статті 2 і 5 - Літературні та художні твори - Поняття "відтворення" - «Часткове» відтворення - Відтворення коротких уривків літературних творів - Газетні статті - Тимчасові та короткочасні відтворення - Технологічний процес, що полягає у скануванні статей з подальшим перетворенням у текстовий файл, електронній обробці, зберіганні частини цього відтворення та роздрукування)

У СПРАВІ C-5/08,

ЗВЕРНЕННЯ щодо винесення попереднього рішення відповідно до статті 234 Римського Договору, направлене Højesteret (Данія) згідно з винесеним рішенням від 21 грудня 2007 року, отримане Судом 4 січня 2008 року, у провадженні

INFORAQ INTERNATIONAL A/S

ПРОТИ

DANSKE DAGBLADES FORENING,

СУД (ЧЕТВЕРТА ПАЛАТА),

у складі: К. Lenaerts (голова палати), Т. von Danwitz, Р. Silva de Lapuerta, Г. Arestis та J. Malenovský (доповідач), Судді,
Генеральний адвокат: V. Trstenjak,
Секретар: С. Strömholm, Адміністратор,

беручи до уваги письмову процедуру та після слухання, що відбулося 20 листопада 2008 року,
розглянувши зауваження, подані від імені:

- Inforaq International A/S, адвокатом А. Jensen,
- Danske Dagblades Forening, адвокатом М. Dahl Pedersen,
- Уряду Австрії, в особі Е. Riedl, що діє в якості Агента,
- Комісії Європейських Співтовариств, в особі Н. Krämer та Н. Støvlbæk, що діють як Агенти,

заслухавши висновок Генерального адвоката на засіданні 12 лютого 2009 року,
зазначає наступне

РІШЕННЯ

1. Це звернення щодо ухвалення попереднього рішення стосується, по-перше, тлумачення статті 2(a) Директиви 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію деяких аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві (ОJ 2001 L 167, с. 10) і, по-друге, умов виключення дій з тимчасового відтворення згідно статті 5 цієї директиви.

2. Звернення було зроблено в контексті судового розгляду між Infopaq International A/S ("Infopaq") і Danske Dagblades Forening ("DDF") щодо відхилення його заяви про те, що не потрібно отримувати згоду правоволодільців на дії з відтворення газетних статей за допомогою автоматизованого процесу, який полягає в скануванні, а потім перетворенні в цифрові файли з подальшою електронною обробкою цього файлу.

ПРАВОВИЙ КОНТЕКСТ

Міжнародне право

3. Відповідно до статті 9(1) Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності ("Угода ТРІПС"), викладеної в Додатку 1С до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі, схваленої Рішенням Ради 94/800/ЄС від 22 грудня 1994 року про укладення від імені Європейського Співтовариства з питань, що належать до його компетенції, угод, досягнутих на багатосторонніх переговорах Уругвайського раунду (1986-1994 рр.) (ОJ 1994 L 336, с. 1):

"Члени повинні виконувати статті 1 - 21 Бернської Конвенції (1971) та Додатка до неї. ..."

4. Стаття 2 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризький акт від 24 липня 1971 року) з поправками від 28 вересня 1979 року ("Бернська конвенція") має наступну редакцію:

"**(1)** Термін "Літературні і художні твори" охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені, як-то: книги, брошури та інші письмові твори;

...

(5) Збірники літературних і художніх творів, наприклад енциклопедії та антології, що являють собою за добором і розміщенням матеріалів результат інтелектуальної творчості, охороняються як такі, без шкоди правам авторів кожного з творів, що становить частину таких збірників.

...

(8) Охорона, надавана цією Конвенцією, не поширюється на повідомлення про новини дня або на повідомлення про різні події, що мають характер простої прес-інформації"

5. Відповідно до статті 9(1) Бернської конвенції, автори літературних і художніх творів, охороняються цією Конвенцією, користуються виключним правом дозволяти відтворення цих творів будь-яким чином і в будь-якій формі.

Право Співтовариства

6. Стаття 1 Директиви Ради 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 року про правову охорону комп'ютерних програм (ОJ 1991 L 122, с. 42) передбачає:

"1. Відповідно до положень цієї Директиви, держави-члени охороняють комп'ютерні програми авторським правом як літературні твори в межах значення Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. ...

...

3. Комп'ютерна програма охороняється, якщо вона є оригінальною в тому розумінні, що вона є власним інтелектуальним творінням автора. Жодні інші критерії не повинні бути застосовані для визначення її придатності до охорони."

7. Стаття 3(1) Директиви 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 1996 року про правову охорону баз даних (ОJ 1996 L 77, с. 20) передбачає:

"1. Відповідно до цієї Директиви бази даних, які через підбір чи упорядкування їхнього вмісту є власним інтелектуальним творінням автора, захищаються як такі авторським правом. Ніякі інші критерії для визначення того, чи підлягають вони такому захисту, не застосовуються."

8. Директива 2001/29 в пунктах 4, 6, 9-11, 20-22, 31 і 33 преамбули зазначає:

"(4) Завдяки посиленню правової визначеності та забезпеченню високого рівня охорони інтелектуальної власності гармонізовані правові рамки авторського права і суміжних прав сприятимуть значним інвестиціям у творчість та інновації, у тому числі мережеву інфраструктуру...

(6) Без гармонізації на рівні Співтовариства законодавча діяльність на національному рівні, яка вже була ініційована в низці держав-членів для реагування на технологічні виклики, може призвести до суттєвих відмінностей в охороні та, як наслідок, до обмеження вільного руху продуктів і послуг, які включають права інтелектуальної власності або ґрунтуються на них, що призведе до повторної фрагментації внутрішнього ринку та виникнення законодавчих суперечностей. Вплив таких законодавчих відмінностей та невизначеностей стане більш значущим з подальшим розвитком інформаційного суспільства, який вже суттєво збільшив транскордонне використання інтелектуальної власності. Темпи цього розвитку повинні і будуть надалі зростати. Суттєві правові відмінності та невизначеності в охороні можуть перешкоджати економії на масштабах нових продуктів і послуг, що включають об'єкти авторського права і суміжних прав.

...

(9) Будь-яка гармонізація авторського права і суміжних прав повинна ґрунтуватися на високому рівні охорони, оскільки ці права мають вирішальне значення для інтелектуальної творчої діяльності. ...

(10) Для того, щоб автори або виконавці продовжували свою творчу та мистецьку діяльність, вони повинні отримувати відповідну винагороду за використання їхніх творів...

(11) Суворе ефективна система охорони авторського права і суміжних прав є одним із основних способів забезпечення отримання європейською культурною творчістю і виробництвом необхідних ресурсів, а також захисту незалежності та гідності творчих авторів і виконавців.

(20) Ця Директива ґрунтується на принципах і правилах, що вже викладені в Директивах, чинних у цій сфері, зокрема в Директивах [91/250] ... і [96/9], а також розвиває такі принципи і правила та включає їх у контекст інформаційного суспільства. Положення цієї Директиви не обмежують положення зазначених Директив, якщо інше не передбачено цією Директивою.

(21) У цій Директиві необхідно визначити обсяг дій, що включає право на відтворення, з точки зору різних бенефіціарів. Таке визначення повинне відповідати законодавству ЄС. Для забезпечення правової визначеності на внутрішньому ринку необхідне широке означення таких дій.

(22) Мета належної підтримки розповсюдження культури не повинна бути досягнута за рахунок пожертвування суворою охороною прав або допущення нелегальних форм розповсюдження контрафактних або піратських творів.

...

(31) Необхідно забезпечити справедливий баланс прав та інтересів між різними категоріями правоволодільців, а також між різними категоріями правоволодільців і користувачів охоронюваного об'єкта.

...

(33) СВиключне право на відтворення повинне містити виняток, щоб дозволити здійснення певних дій з тимчасового відтворення, які є короткочасними або випадковими відтвореннями, що становлять невід'ємну і суттєву частину технологічного процесу і здійснюються з єдиною метою забезпечення ефективної передачі в мережі між третіми особами через посередника або правомірного використання твору чи іншого об'єкта. Дії з відповідного відтворення не повинні мати самостійного економічного значення. У разі виконання цих умов, такий виняток повинен включати дії, які дають можливість перегляду веб-сторінок, а також дії з кешування, у тому числі ті, що забезпечують ефективне функціонування систем передачі, за умови, що посередник не змінює інформацію і не перешкоджає правомірному використанню технології, що широко визнається і використовується галуззю, для отримання даних про використання інформації. Використання вважається правомірним, якщо воно дозволене правоволодільцем або не обмежене законом."

9. Відповідно до статті 2(а) Директиви 2001/29:

“Держави-члени повинні передбачити виключне право дозволяти або забороняти пряме або опосередковане, тимчасове або тривале відтворення будь-якими засобами і в будь-якій формі, повністю або частково:

(а) для авторів – їхніх творів;”

10. Стаття 5 тієї ж директиви передбачає:

(1) Тимчасові дії з відтворення, передбачені статтею 2, що мають короткотривалий або епізодичний характер і є невід’ємною і важливою частиною технологічного процесу, єдиною метою яких є забезпечення:

(а) передачі в мережі між третіми особами із залученням посередника, або

(б) правомірного використання твору або іншого об’єкта, і які не мають самостійного економічного значення, повинні бути виключені з права на відтворення, передбаченого статтею 2.

...

5. Винятки та обмеження, передбачені пунктами 1, 2, 3 і 4, застосовуються лише у деяких особливих випадках, які не суперечать звичайному використанню твору чи іншого об’єкта і не завдають безпідставного збитку законним інтересам правоволодільця.”

11. Відповідно до статті 6 Директиви 2006/116/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 грудня 2006 року про строк охорони авторського права і деяких суміжних прав (ОJ 2006 L 372, с. 12):

“Фотографії, які є оригінальними в тому розумінні, що вони є власним інтелектуальним творінням автора, охороняються відповідно до статті 1 [яка визначає строк дії прав автора літературного або художнього твору в межах статті 2 Бернської конвенції]. Жодний інший критерій не повинен застосовуватися при визначенні права на захист. Держави-члени можуть передбачати охорону інших фотографій.”

Національне законодавство

12. Статті 2 і 5(1) Директиви 2001/29 були імплементовані в данське законодавство у пункти 2 і 11a(1) Закону № 395 про авторське право (lov n°395 om ophavsret) від 14 червня 1995 року (Lovtidende 1995 A, р. 1796), зі змінами і доповненнями, внесеними, зокрема, Законом № 1051 (lov n°1051 om ændring af ophavsretsloven) від 17 грудня 2002 року (Lovtidende 2002 A, р. 7881).

СПІР В ОСНОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ТА ПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ПОПЕРЕДНЄ РІШЕННЯ

13. Inforaq займається моніторингом та аналізом ЗМІ, який полягає у складанні резюме вибраних статей з данських щоденних газет та інших періодичних видань. Статті відбираються на основі певних тематичних критеріїв, узгоджених з клієнтами і відбір здійснюється за допомогою "процесу збору даних". Резюме надсилаються клієнтам електронною поштою.

14. DDF – це професійна асоціація данських видавців щоденних газет, функція якої, поміж іншого, полягає в допомозі своїм членам у питаннях авторського права.

15. У 2005 році DDF стало відомо, що Inforaq сканує газетні статті в комерційних цілях без дозволу відповідних правоволодільців. Вважаючи, що така згода необхідна для обробки статей за допомогою цього процесу, DDF поскаржилася Inforaq на цю процедуру.

16. Процес збору даних складається з п'яти описаних нижче етапів, які, за даними DDF, призводять до чотирьох дій з відтворення газетних статей.

17. По-перше, відповідні видання реєструються вручну співробітниками Inforaq в електронній базі даних.

18. По-друге, діставши із усіх публікацій скоби та отримавши окремі листи, ці публікації скануються. Частина, що підлягає скануванню, обирається із реєстру до розміщення публікації на сканері. Сканування дозволяє створити файли у форматі TIFF ('Tagged Image File Format') для кожної із сторінок публікації. Після завершення сканування, файл TIFF зчитується через сервер OCR ('Optical Character Recognition'/Оптичне розпізнавання символів)."

19. По-третє, OCR-сервер перетворює TIFF-файл у дані, які можна обробити в цифровому форматі. Під час цього процесу зображення кожної літери перетворюється на символний код, який повідомляє комп'ютеру, яка це літера. Наприклад, зображення літер "TDC" перетворюється на те, що комп'ютер здатний зчитати як літери "TDC" і переходить в текстовий формат, який може бути розпізнаний комп'ютерною системою. Ці дані зберігаються у вигляді текстового файлу, який може бути зчитаний будь-якою програмою обробки тексту. Процес розпізнавання завершується видаленням TIFF-файлу.

20. По-четверте, текстовий файл обробляється для пошуку заданого слова, визначеного заздалегідь. Кожного разу, коли знайдено збіг за заданим словом, генеруються дані про публікацію, розділ і номер сторінки, на якій знайдено збіг, а також значення, виражене у відсотках від 0 до 100, що вказує, як далеко в тексті його слід шукати. Метою цього є полегшення читання статті. Також для того, щоб полегшити пошук заданого слова при читанні статті, п'ять слів, які стоять до і після пошукового слова, фіксуються ("уривок з 11 слів"). В кінці процесу текстовий файл видаляється.

21. По-п'яте, в кінці процесу збору даних роздруковується титульний аркуш для всіх сторінок, на яких було знайдено відповідне пошукове слово. Нижче наведено приклад тексту титульного аркуша:

"4 листопада 2005 року - Dagbladet Arbejderen, сторінка 3:

TDC: 73% "майбутній продаж телекомунікаційної групи TDC, яка очікувано буде куплена."

22. По-четверте, текстовий файл обробляється для пошуку заданого слова, визначеного заздалегідь. Кожного разу, коли знайдено збіг за заданим словом, генеруються дані про публікацію, розділ і номер сторінки, на якій знайдено збіг, а також значення, виражене у відсотках від 0 до 100, що вказує, як далеко в тексті його слід шукати. Метою цього є полегшення читання статті. Також для того, щоб полегшити пошук заданого слова при читанні статті, п'ять слів, які стоять до і після пошукового слова, фіксуються ("уривок з 11 слів"). В кінці процесу текстовий файл видаляється.

23. На думку Højesteret, у цій справі не заперечується той факт, що згода правоволодільців не вимагається для здійснення діяльності з моніторингу преси та написання резюме, яка полягає у вичитуванні кожної публікації, відборі відповідних статей на основі заздалегідь визначених пошукових слів та підготовці вручну титульного аркуша для укладачів резюме, де вказується ідентифіковане задане слово у статті та її місце в газеті. Аналогічно, сторони в основному провадженні не заперечують, що дійсно незалежне складання резюме саме по собі є законним і не потребує згоди правоволодільців.

24. У цій справі також не заперечується, що описаний вище процес збору даних включає дві дії з відтворення: створення файлу TIFF під час сканування друкованих статей та перетворення файлу TIFF у текстовий файл. Крім того, загальновизнано, що ця процедура передбачає відтворення частин відсканованих друкованих статей, оскільки зберігається уривок з 11 слів, і ці 11 слів роздруковуються на папері.

25. Однак між сторонами існують розбіжності щодо того, чи відтворення має місце в принципі, як це передбачено статтею 2 Директиви 2001/29. Так само вони не згодні з тим, чи є ці дії винятком з в межах права на відтворення, яке передбачено частиною 1 статті 5 цієї директиви, якщо вони такі є відтворенням.

26. За таких обставин Højesteret вирішив призупинити провадження у справі та передати на розгляд Суду наступні питання для винесення попереднього рішення:

***(1)** Чи можна вважати зберігання і подальший друк текстового уривка зі статті в щоденній газеті, який складається з заданого слова, п'яти попередніх і п'яти наступних слів, актами відтворення, які підлягають охороні? (див. статтю 2 [Директиви 2001/29])?*

***(2)** Чи має значення контекст, в якому відбуваються тимчасові дії з відтворення, у розумінні чи є вони «короткочасними» (див. статтю 5(1) Директиви 2001/29)?*

***(3)** Чи можна вважати тимчасову дію з відтворення "короткочасною", якщо копія обробляється, наприклад, шляхом створення текстового файлу на основі файлу зображення або шляхом пошуку текстових рядків на основі текстового файлу?*

- (4)** Чи можна вважати тимчасовий акт відтворення "короткочасний", якщо зберігається частина відтворення, що складається з одного або декількох текстових уривків по 11 слів?
- (5)** Чи можна вважати тимчасові дії з відтворення "короткочасними", де частина відтворення, що складається з одного або декількох уривків тексту з 11 слів, надрукована?
- (6)** Чи має значення етап технологічного процесу, на якому відбуваються тимчасові дії з відтворення, для того, чи є вони "невід'ємною і суттєвою частиною технологічного процесу" (див. статтю 5(1) Директиви 2001/29)?
- (7)** Чи можуть тимчасові акти відтворення бути "невід'ємною і суттєвою частиною технологічного процесу", якщо вони полягають у ручному скануванні цілих газетних статей, в результаті чого останні перетворюються з друкованого носія в цифровий?
- (8)** Чи можуть тимчасові дії з відтворення бути "невід'ємною і суттєвою частиною технологічного процесу", якщо вони полягають у роздрукуванні частини твору, що складається з одного або декількох уривків тексту з 11 слів?
- (9)** Чи включає "правомірне використання" (див. статтю 5(1) Директиви 2001/29) будь-яку форму використання, яка не потребує згоди правоволодільца?
- (10)** Чи включає "правомірне використання" (див. статтю 5(1) Директиви 2001/29) сканування комерційною компанією цілих газетних статей, подальшу обробку копії, а також зберігання і можливий друк частини копії, що складається з одного або декількох текстових уривків з 11 слів, для використання в резюме компанії, навіть якщо правоволоділець не надав згоди на ці дії?
- (11)** Які критерії слід використовувати для оцінки того, чи мають тимчасові дії з відтворення "самостійне економічне значення" (див. статтю 5(1) Директиви 2001/29), якщо інші умови, викладені в цьому положенні, виконані?

(12) Чи можна враховувати підвищення ефективності користувача від тимчасових дії з відтворення при оцінці того, чи мають ці акти "самостійне економічне значення" (див. статтю 5(1) Директиви 2001/29)?

(13) Чи може сканування комерційним підприємством цілих газетних статей, подальша обробка копії, а також зберігання і можливий друк частини копії, яка складається з одного або декількох уривків тексту з 11 слів, без згоди правоволодільця а вважатися "окремими особливими випадками, які не суперечать звичайному використанню" газетних статей і "не завдають необґрунтованої шкоди законним інтересам правоволодільця" (див. статтю 5(5) Директиви 2001/29)?

ПИТАННЯ, ЩО ПЕРЕДАЮТЬСЯ НА ПОПЕРЕДНІЙ РОЗГЛЯД

Попереднє зауваження

27. Попередньо слід зазначити, що необхідність однакового застосування права Співтовариства та принцип рівності вимагають, щоб у випадках, коли положення права Співтовариства не містять прямого посилання на право держав-членів з метою визначення їх значення та обсягу, як у випадку зі статтею 2 Директиви 2001/29, вони, як правило, мають автономне та однакове тлумачення на всій території Співтовариства (див., зокрема, рішення у справі C-245/00 SENA [2003] ECR I-1251, п. 23, та рішення у справі C-306/05 SGAE [2006] ECR I-11519, п. 31).

28. Ці міркування мають особливе значення у відношенні Директиви 2001/29 з позиції пунктів 6 і 21 преамбули цієї директиви.

29. Отже, уряд Австрії не може впевнено стверджувати, що саме держави-члени повинні надати визначення поняття "часткове відтворення" у статті 2 Директиви 2001/29 (див. з цього приводу поняття "публіка", про яке йдеться у статті 3 тієї ж Директиви, SGAE, п. 31).

Перше питання

30. У своєму першому питанні національний суд, по суті, запитує, чи поняття "часткове відтворення" в розумінні Директиви 2001/29 слід тлумачити як таке, що охоплює зберігання та подальше роздрукування на папері уривку тексту, що складається з 11 слів.

31. Очевидно, що Директива 2001/29 не дає визначення поняттям "відтворення" або "часткове відтворення".

32. За таких обставин ці поняття мають бути визначені з урахуванням формулювання та контексту статті 2 Директиви 2001/29, де на них є посилання, а також у рамках загальних цілей цієї директиви та міжнародного права (див. з цього приводу SGAE, пункти 34 та 35, а також наведені прецеденти).

33. Стаття 2(а) Директиви 2001/29 передбачає, що автори мають виключне право дозволяти або забороняти пряме або опосередковане, тимчасове або тривале відтворення будь-якими засобами і в будь-якій формі, повністю або частково. З цього можна зробити висновок, що право автора дозволяти або забороняти відтворення має на меті охопити "твір".

34. Крім того, із загальної структури Бернської конвенції, зокрема з пунктів 5 і 8 статті 2, можна зробити висновок, що охорона певних об'єктів, такі як художні або літературні твори, передбачає, що вони є результатом інтелектуальної творчості.

35. Аналогічно, згідно зі статтями 1(3) Директиви 91/250, 3(1) Директиви 96/9 та 6 Директиви 2006/116, такі твори, як комп'ютерні програми, бази даних або фотографії, охороняються авторським правом тільки якщо вони є оригінальними в розумінні, що вони є власним інтелектуальним творінням автора.

36. Встановлюючи гармонізовану правову базу для авторського права, Директива 2001/29 ґрунтується на тому ж принципі. Про що свідчать пункти 4, 9-11 і 20 преамбули до неї.

37. За таких обставин авторське право в межах статті 2(а) Директиви 2001/29 може застосовуватися лише щодо об'єкта, який є оригінальним у тому розумінні, що він є власним інтелектуальним творінням його автора.

38. Що стосується частин твору, слід мати на увазі, що ні в Директиві 2001/29, ні в будь-якій іншій відповідній директиві немає жодних вказівок на те, що до цих частин слід ставитися інакше, ніж до твору в цілому. З цього можна зробити висновок, що вони охороняються авторським правом, як такі, оскільки вони поділяють оригінальність цілого твору.

39. З міркувань, викладених у пункті 37 цього рішення, можна зробити висновок, що різні частини твору, таким чином, підпадають під охорону відповідно до статті 2(а) Директиви 2001/29 за умови, що вони містять елементи, які є вираженням інтелектуальної праці автора твору.

40. Що стосується обсягу такої охорони твору, то з пунктів 9-11 преамбули Директиви 2001/29 випливає, що її основною метою є запровадження високого рівня охорони, зокрема, для авторів, є надання їм можливості отримувати належну винагороду за використання їхніх творів, у тому числі під час відтворення цих творів, для того, щоб вони мали можливість продовжувати свою творчу та художню діяльність.

41. Аналогічно, пункт 21 преамбули Директиви 2001/29 вимагає, щоб дії, на які поширюється право на відтворення, визначалися у широкому означенні.

42. Крім того, вимога широкого визначення цих дій також міститься у формулюванні статті 2 цієї директиви, яка використовує такі вирази, як "пряме або непряме", "тимчасове або постійне", "будь-якими засобами" і "у будь-якій формі".

43. Отже, захист, наданий статтею 2 Директиви 2001/29, повинен мати широку інтерпретацію.

44. Що стосується газетних статей, то інтелектуальне творіння їхнього автора, про яке йдеться в пункті 37 цього рішення, чітко впливає з форми, способу викладу матеріалу та лінгвістичного вираження. Крім того, в основному провадженні загально визнано, що газетні статті по суті є літературними творами, на які поширюється дія Директиви 2001/29.

45. Щодо елементів таких творів, на які поширюється охорона, слід зазначити, що вони складаються зі слів, які, якщо розглянуті відокремлено, не є по суті інтелектуальним творінням автора, який їх використовує. Лише завдяки вибору, послідовності та комбінації цих слів автор може виразити свою творчість в оригінальний спосіб і досягти результату, який є інтелектуальним творінням.

46. Отже, слова як такі не є елементами, на які поширюється охорона.

47. З огляду на це, враховуючи вимогу широко тлумачити обсяг охорони, наданої статтею 2 Директиви 2001/29, не можна виключати можливість того, що певні окремі речення або навіть певні частини речень у тексті, який розглядається, можуть бути придатними для передачі читачеві оригінальності публікації, наприклад, газетної статті, шляхом донесення до читача елемента, який сам по собі є вираженням інтелектуального творіння автора цієї статті. Отже, такі речення або частини речень можуть підпадати під охорону, передбачену статтею 2(а) цієї Директиви.

48. Роблячи висновок з цих міркувань, відтворення уривку охоронюваного твору, який, як і той, що є предметом розгляду в основному провадженні, складається з 11 послідовних слів, є частковим відтворенням згідно статті 2 Директиви 2001/29, якщо цей уривок містить елемент твору, який, по суті, виражає власне інтелектуальне творіння автора; такий висновок має зробити національний суд.

49. Слід також пам'ятати, що процес збору даних, який використовує InfoPaq, дозволяє відтворювати численні витяги із охоронюваних творів. Цей процес відтворює витяг з 11 слів кожного разу, коли задане слово з'являється у відповідному творі, і, крім того, часто працює з використанням декількох пошукових слів, оскільки деякі клієнти просять InfoPaq складати резюме на основі ряду критеріїв.

50. Таким чином, цей процес збільшує ймовірність того, що InfoPaq здійснить часткове відтворення у значенні статті 2(а) Директиви 2001/29, оскільки сукупний ефект цих витягів може призвести до відтворення довгих фрагментів, які повинні відображати оригінальність твору, про який йде мова. В результаті цього вони містять ряд елементів, які виражають інтелектуальну творчість автора цього твору.

51. У висновку з вищевикладеного, відповідь на перше питання полягає в тому, що дія, яка відбувається під час процесу збору даних (який полягає у зберіганні витягу з охоронюваного твору, що складається з 11 слів, і роздрукуванні цього витягу) підпадає під поняття часткового відтворення у межах статті 2 Директиви 2001/29, якщо відтворені таким чином елементи є вираженням інтелектуальної творчості їх автора; такий висновок має зробити національний суд.

Питання з 2 по 12

52. Якщо дії, про які йдеться в основному провадженні, підпадають під поняття відтворення частини твору, що охороняється, в межах статті 2 Директиви 2001/29, статті 2 і 5 цієї директиви чітко вказують на те, що таке відтворення не може бути здійснено без згоди відповідного автора, за винятком випадків, коли таке відтворення відповідає умовам, викладеним у статті 5 цієї директиви.

53. У цьому контексті, суд, що передає справу на розгляд, у питаннях з 2 по 12 запитує, чи відповідають дії з відтворення, які здійснюються під час процесу збору даних, що розглядаються в основному провадженні, як такі, умовам, викладеним в статті 5 (1) Директиви 2001/29, і, отже, чи може цей процес здійснюватися без згоди відповідних правоволодільців, оскільки він використовується для складання резюме газетних статей і полягає у скануванні цих статей повністю для створення цифрового файлу, зберіганні витягу з 11 слів і подальшому роздрукуванні цього витягу.

54. Відповідно до статті 5(1) Директиви 2001/29, дія з відтворення може бути виключена з права на відтворення, передбаченого статтею 2, лише якщо вона відповідає п'яти умовам, тобто якщо

- дія тимчасова;
- вона є короткочасною або випадковою;
- є невід'ємною і суттєвою частиною технологічного процесу;
- єдиною метою забезпечення ефективної передачі в мережі між третіми особами через посередника або правомірного використання твору чи іншого об'єкта; і
- діяння не має самостійного економічного значення.

55. Слід мати на увазі, що ці умови є кумулятивними а отже недотримання будь-якої з них призведе до того, що дія з відтворення не буде виключена відповідно до статті 5(1) Директиви 2001/29 з права на відтворення, передбаченого статтею 2 цієї директиви.

56. Для тлумачення кожної з цих умов, у свою чергу, слід мати на увазі, що згідно з усталеною судовою практикою, положення директиви, які відступають від загального принципу, встановленого цією директивою, повинні тлумачитися суворо (справа C-476/01 Karper [2004] ECR I-5205, п. 72, та справа C-36/05 Commission v Spain [2006] ECR I-10313, п. 31).

57. Це стосується і винятку, передбаченого статтею 5(1) Директиви 2001/29, який є відступом від загального принципу, встановленого цією директивою, а саме щодо вимоги надання дозволу правоволодільця на будь-яке відтворення твору, який охороняється.

58. Це тим більше важливо з огляду на те, що виняток слід тлумачити відповідно до 5(5) Директиви 2001/29, згідно з якою цей виняток застосовується лише в окремих особливих випадках, які не суперечать звичайному використанню твору або іншого об'єкта і не завдають необґрунтованої шкоди законним інтересам правоволодільця.

59. Відповідно до пунктів 4, 6 і 21 преамбули Директиви 2001/29, умови, викладені в статті 5(1), також повинні тлумачитися в світлі необхідності правової визначеності для авторів щодо захисту їхніх творів.

60. У цій справі Інфораґ стверджує, по-перше, що дії з відтворення, про які йдеться в основному провадженні, відповідають умові короткочасності, оскільки вони видаляються в кінці процесу електронного пошуку.

61. Виходячи з третьої умови, зазначеної в пункті 54 цього рішення, Суд вважає, що тимчасова і короткочасна дія з відтворення має на меті забезпечити завершення технологічного процесу, невід'ємною та суттєвою частиною якого вона є. За таких обставин, враховуючи принципи, викладені в пунктах 57 і 58 цього рішення, ці дії з відтворення не повинні виходити за межі необхідного для належного завершення цього технологічного процесу.

62. Правова визначеність для правоволодільців також вимагає, щоб зберігання і видалення відтворення не залежало від дискреційного втручання людини, зокрема користувача охоронюваних творів. Немає жодних гарантій того, що в таких випадках відповідна особа дійсно видалить створене відтворення або, в будь-якому випадку, що вона видалить його, коли його існування більше не буде виправдане функцією, яка полягає у забезпеченні завершення технологічного процесу.

63. Пунктом 33 преамбули Директиви 2001/29 підтверджується цей висновок, в якому як приклади ознак дій, зазначених у статті 5(1), перераховані дії, що дозволяють здійснювати перегляд, а також дії з кешування, в тому числі ті, які дозволяють системам передачі функціонувати ефективно. Такі дії, за визначенням, створюються і видаляються автоматично і без втручання людини.

64. Виходячи з вищевикладеного, Суд вважає, що дія може вважатися "короткочасною" у межах значення другої умови, викладеної у статті 5(1) Директиви 2001/29, тільки якщо її тривалість обмежується необхідністю належного завершення відповідного технологічного процесу, за умови, що цей процес повинен бути автоматизований таким чином, щоб він видаляв цю дію автоматично, без втручання людини, щойно його функція забезпечення завершення такого процесу добігла кінця.

65. В основному провадженні з самого початку не можна виключати можливість того, що перші дві дії з відтворення, про які йдеться в цьому провадженні, а саме створення файлів TIFF і текстових файлів, отриманих в результаті перетворення файлів TIFF, можуть вважатися тимчасовими, оскільки вони автоматично видаляються з пам'яті комп'ютера.

66. Що стосується третьої дії з відтворення, а саме зберігання текстового уривка з 11 слів, то докази, надані Суду, не дозволяють оцінити, чи є технологічний процес автоматизованим, в результаті чого цей файл швидко і без втручання людини видаляється з пам'яті комп'ютера. Національний суд повинен встановити, чи залежить видалення цього файлу від волі користувача відтворення і чи існує ризик того, що файл може залишитися в пам'яті після того, як функція з забезпечення завершення технологічного процесу завершиться.

67. Прийнято вважати, що останньою дією з відтворення в процесі збору даних Inforaq здійснює відтворення поза сферою комп'ютерних технологій. Вона роздруковує файли, що містять витяги з 11 слів, і таким чином відтворює ці витяги на паперовому носії.

68. Якщо результат відтворення зафіксовано на матеріальній копії, його зникнення може відбутися лише через знищення цієї копії.

69. Більше того, оскільки процес збору даних сам по собі навряд чи знищить цей носій, видалення відтворення повністю залежить від волі користувача цього процесу. Немає впевненості в тому, що він захоче позбутися відтворення, а це означає, що існує ризик того, що відтворення залишиться існувати протягом більш тривалого періоду, відповідно до потреб користувача.

70. За цих обставин Суд вважає, що остання дія в процесі збору даних, про яку йдеться в основному провадженні, під час якої Inforaq роздруковує витяги з 11 слів, не є короткочасною дією в межах статті 5(1) Директиви 2001/29.

71. Крім того, у матеріалах справи, поданих до Суду, немає жодних доказів того а також заяв, що така дія може бути випадковою за своєю природою.

72. З вищевикладеного можна зробити висновок, що ця дія не відповідає другій умові, викладеній у статті 5(1) Директиви 2001/29; відповідно, така дія не може бути виключена з права на відтворення, передбаченого статтею 2 цієї Директиви.

73. Звідси можна зробити висновок, що процес збору даних, про який йдеться в основному провадженні, не може здійснюватися без згоди правоволодільців, і, отже, немає необхідності розглядати, чи відповідають чотири дії, які складають цей процес, іншим умовам, викладеним у статті 5(1).

74. Отже, відповідь на питання з 2 по 12 полягає в тому, що дія з роздрукування витягу з 11 слів під час процесу збору даних, подібного до того, що розглядається в основному провадженні, не відповідає умові короткочасності, як того вимагає стаття 5(1) Директиви 2001/29, і, отже, цей процес не може здійснюватися без згоди відповідних правоволодільців.

Питання 13

75. Виходячи з відповідей на запитання з 2 по 12, немає необхідності відповідати на запитання 13.

ВИТРАТИ

76. Оскільки це провадження є для сторін основного провадження етапом у справі, що розглядається національним судом, рішення про витрати ухвалює цей суд. Витрати, понесені у зв'язку з поданням зауважень до Суду, крім витрат цих сторін, не підлягають відшкодуванню.

ВИХОДЯЧИ З ЦЬОГО, СУД (ЧЕТВЕРТА ПАЛАТА)
ПОСТАНОВИВ:

1. Дія, що відбувається під час процесу збору даних, який полягає у збереженні витягу з охоронюваного твору, що складається з 11 слів, та роздруківці цього витягу, є такою, що підпадає під поняття часткового відтворення в межах статті 2 Директиви 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію деяких аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві, якщо елементи, відтворені таким чином, є вираженням інтелектуального творіння автора; цей висновок має бути зроблено національним судом.

2. Дія з роздрукування витягу з 11 слів під час процесу збору даних, подібного до того, що є предметом розгляду в основному провадженні, не відповідає умові короткочасності, як того вимагає стаття 5(1) Директиви 2001/29, а отже, цей процес не може здійснюватися без згоди відповідних правоволодільців.

[Підписи]

* Мова справи: Французька.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ:

Проект має на меті поширення інформації про практику Суду ЄС з питань інтелектуальної власності серед зацікавлених фахівців.

Текст перекладу та резюме рішень Суду ЄС з питань інтелектуальної власності розроблено та представлено з інформаційною метою.

Представлена інформація НЕ є офіційною і НЕ рекомендована для використання у експертних дослідженнях.

Переклад та резюме рішень Суду ЄС створені з використанням відкритої інформації, що міститься у інформаційній системі Суду ЄС. (<https://curia.europa.eu>).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ:

Серія: *Рішення Суду ЄС з питань інтелектуальної власності: резюме, неофіційний переклад.*

Про що: *про позиції Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.*

Для кого: *для фахівців з питань інтелектуальної власності.*

Мета: *інформування спільноти про практику Суду ЄС з актуальних питань інтелектуальної власності.*

Координатор: *к.ю.н., доцент Любов Майданик.*

Виконавці: *к.ю.н., Галина Андрущенко, Юлія Кравченко.*

Більше резюме Рішень Суду ЄС шукай тут

<https://www.facebook.com/voice.of.creativity>

© УКРНОІВІ, 2023